WASHINGTON D C20540

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 246. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ГРУДНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 26, 1985 No. 246. VOL. XCII.

ШКІЛЬНИЙ ПОСІБНИК ПРО ГОЛОД Є ГОТОВИЙ ДО ДРУКУ

Олбані, Н. Й. — Д-р Дж. Ґреґорі, науковий асистент департаменту освіти стейту Ню Йорк, повідомив автора української частини, Володимира Літинського, що частина третього тому програми навчання про ґеноцид-народовбивство, яка включає матеріяли про Великий голод в Україні, вже перейшла остаточну коректу і готова до друку. В. Літинський працював над тим проєктом протягом трьох місяців.

Частина про Великий голод охоплює 217 сторінок машинопису. Вона включає мапи, ґрафи, табелі, спомини і статті про голод писані українцями і неукраїнськими авторами. Тому, що знання учителів про голод і події в Совєтському Союзі в загальному не є задовільні, в посібнику є матеріяли не тільки для учнів 10-ої кляси, але також для учителів. Матеріяли про голод становлять основну і найбільшу частину третього тому.

Крім матеріялів про голод, третій том включає матеріяли про ґеноцид в Камбоджі і велику частину про порушення людських, нааціональних і релігійних прав в Україні. Автором частини про права людини є також В. Літинський, який недавно скінчив цю частину і вона тепер переходить коректу.

В. Літинський є учителем середньої школи в Трой, Н. Й., головою олбанського відділу АОЛПУ і колишнім директором Школи Українознавства олбанської округи.

Треба зазначити, що велика і конструктивна реакція українців-громадян нюйоркського стейту і деяких організацій, в першій мірі Ад Гок Комітету очолюваного інж. М. Герецем, у великій мірі причинились до успіху.

Дискутують питання українсько-польської співпраці

Монтреаль, Кве. (ОУПС) — На запрошення Польського наукового інституту при МекҐілльському університеті тут відбулася у четвер, 5-го грудня ц.р., доповідь проф. Ярослава Рудницького на тему польсько-української екзильної співпраці проти спільного ворога — совєтської Росії, що в різних формах окупує Україну від 1920 року й Польщу від 1945 року.

Нав'язуючи до історичних договорів між Україною і Польщею: Зборівського й Білоцерківського з 1649 року, Гадяцького з 1658 й Варшавського з 1920, доповідач ствердив, що всі вони були заключені з позиції сильнішого (польського) і слабшого (українського) контраґента й були анульовані польською стороною — шляхтою в 1649-51 роках, Андрусівським трактатом між Польщею й Росією в 1667 році й врешті Ризьким трактатом у 1921 році. Єдиний, як досі, двосторонній політичний акт між двома народами, оснований на засаді „рівного з рівним" це „деклярація" (не договір, чи якась умова-трактат) обох екзильних урядів УНР і РПП з 1979 року, підписана в Лондоні леґітимними правліннями обох народів. Як вершинний акт обох сторін він має морально-політичне значення й „директивний, а не комерційний характер" з погляду міжнародного права й міждержавних взаємин.

На думку проф. Рудницького, після цього вершинного політичного акту повинен слідувати подібний вияв — декларація суспільно-громадських надбудов польської та української діяспори, світової Польонії та СКВУ з українського боку. П'ять років після лондонської декларації обох екзильних урядів, точніше у травні 1984 року, другий світовий конгрес Польонії проголосив свою готовність у справі орґанізації першої світової конференції польської та української діяспор для устійнення співпраці обох груп у західньому світі.

Прелеґент закінчив свою доповідь оптимістичною нотою, висловлюючи надію, що обидва суспільства вже настільки дозріли, щоб, звільнившися від ресантиментів минулого, могли наладнати співпрацю в основному постуляті: поборення спільними силами спільного ворога — червону Москву.

Ще один доказ русифікації Львова

Знімка нового готелю у Львові.

Джерзі Сіти, Н. Дж. — Один з читачів „Свободи", нав'язуючи до новинки, що появилася в щоденнику 21-го липня 1984 року п. н. „А на український напис не стало місця...", переслав до редакції карточку, на якій виразно видніють написи нового готелю, подані лише в російській мові.

Гостинниця-готель має назву ріки Дністер але й це подано в російській мові „Днестр".

Поштівка представляє імпозантно виглядаючий модерно збудований готель у Львові, але написи вказують на те, що в українському Львові немає місця навіть на українські написи, доказом чого є російська мова на усіх визначних місцях.

ТОВАРИСТВО „СВ. СОФІЯ" ВСТАНОВИЛО БЮДЖЕТ НА 400,000 ДОЛЯРІВ

Ст. Катаринс, Онт. — В суботу, 7-го грудня, тут відбулося спільне засідання представників Товариства „Св. Софія" з Риму, Канади та ЗСА в справі устійнення бюджету на 1986 рік.

Присутній на засіданні голова римського товариства Архимандрит Любомир Гузар представив проєкт бюджету, що його випрацювало Товариство „Св. Софія" в Римі. Як відомо, згідно з волею основника товариства св. п. Патріярха Йосифа, Товариство „Св. Софія" повинно забезпечити удержання патріярших установ у Римі, які є під його правною і матеріяльною опікою. Під такою опікою є собор св. Софії, Український Католицький Університет, Колеґія св. Софії, гостиниця при парохії Жировицької Богородиці. Товариство має забезпечити цим установам їхню діяльність. До видатків належить оплата працівників, обезпечення осіб і майна, удержання будинків, їх ремонт, внутрішнє вивінування, податки ведення установ. Крім таких звичайних видатків, на майбутній рік ще передбачені вивінування архіву при УКУ відповідною апаратурою, упорядкування музею Патріярха Йосифа, цілий ряд видань. Інші видатки в Римі перебрали на себе частинно Владики (удержання Блаженнішого Мирослава Івана та його канцелярії), а на викінчення мозаїк в соборі св. Софії та на розбудову приміщень УВУ будуть проголошені осібні збірки в наступних роках.

Загальний бюджет римських установ під опікою Т-ва „Св. Софія" на 1986 рік виноситиме 400,000 американських долярів. З того 106,000 дол. покриє римське товариство, англійське товариство взяло на себе зобов'язання на суму 29,000 дол. Решту у сумі 265,000 дол. поділять між собою канадське та американське товариства. Цю суму вони покриють з відсотків постійного Патріяршого Фонду, а решту особливими збірками. Без підтримки Товариства „Св. Софія" не було б можна продовжувати праці римських установ, ціллю яких є служити цілій УКЦеркві. А Товариство „Св. Софія" в свою чергу опирається на щедрості українського суспільства. Ті датки, які щедрі люди складали впродовж років на постійний Патріярший Фонд, стали підставою і запевненням існування та діяльности римських установ. Кожнорічна збірка буде додатком на виповнення біжучих потреб.

Зібрані тут делеґати крайових Товариств „Св. Софія" надіються, що громада, яка несе цілий тягар вдержання церковного і громадського життя, не відмовить підтримки для тих починів, які безпосередньо чи посередньо служать всім вищезгаданим цілям.

НТШ в Канаді відбуло Збори

Торонто (НТШК). — У неділю, 15-го грудня ц.р., відбулися XII Загальні збори НТШ у Канаді з участю приявних і уповноважених 50 осіб, дійсних та звичайних членів.

Президія, в складі — д-р Володимир Мацьків, голова, д-р Юрій Курис, заступник голови, і мґр Євген Мастикаш, секретар, перевели Загальні збори при співпраці комісій Мандатної — д-р Микола Кушпета, голова, мґр Михайло Лукавецький та інж. Богдан Федчук, члени, і Номінаційної — о. проф. д-р Петро Біланюк, голова, д-р Ірина Шумська-Мороз та мґр Роман Журба, члени.

Приявні одержали обширні на 22 сторінках друковані звіти Управи, тому звітував усно тільки голова д-р Богдан Стебельський, доповнюючи загальні звітування плянами уступаючої управи, які ще не були здійснені, зокрема щодо видань та щодо бюджету на чергову каденцію.

Після звіту Мандатної комісії і звіту голови Управи звітувала Контрольна комісія в складі: д-р Степан Росоха, голова, д-р Микола Давосир і мґр Володимр Кліш, члени. Висловлюючи признання Управі за працю в минулій каденції, запропонувала уділити абсотлюторію, що приявні однодудно висловили.

На пропозицію голови Номінаційної комісії одноголосно обрано нову Управу НТШ у Канаді в складі: д-р Б. Стебельський, голова, інж. д-р В. Мацьків, перший заступник голови і делеґат до Головної Ради НТШ, д-р Олександра Копач, другий заступник голови, о. проф. д-р П. Біланюк, науковий секретар, мґр Іван Кузів, рекордовий секретар, мґр М. Лукавецький, скарбник, мґр Василь Верига, мґр Р. Журба, д-р Ю. Курис, д-р М. Кушпета, мґр Люба Педзей, д-р Олег Романишин і проф. інж. Василь Янішевський, члени.

До Контрольної комісії обрано: д-р С. Росоха, голова, д-р М. Давосир і мґр В. Кліш, члени, д-р Володимир Болюбаш і проф. Осип Дикун, заступники.

Делеґатом до централі Комітету Українців Канади обрано мґра Івана Геврика.

ВЕЧІР В ПОШАНУ Ф. ДУДКА

Ню Йорк. — Із Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що у п'ятницю, 27-го грудня ц.р., в годині 7-ій вечора, в приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга авеню, відбудеться Вечір в пошану письменника Федора Дудка в 100-річчя з дня його народження. Участь візьмуть: ред. Іван Кедрин. скаже „Слово про автора, його життя і творчість"; актор Степан Крижанівський прочитає із збірки оповідань „Заметіль" — „Біла королівна", і Тарас М. Грицай теж прочитає уривок із повісті Ф. Дудка „Чорторий". Вкінці — музика — записи на стрічці.

Відбудеться Пластова новорічна зустріч в Клівленді

Клівленд — Місцеві Пластова Станиця і Пластприят влаштовують спільно новорічну зустріч у вівторок, 31-го грудня ц.р., в залі парафії Покрови Пресвятої Богородиці, при 6812 Бродвю Ровд в Пармі.

Початок товариської зустрічі о год. 7:30, вечері о 8:00 год., а забави 9:30. Вступ на вечерю й забаву 22 дол. від особи, емерити й студенти — 14 дол. Вступ тільки на забаву: дорослі 18 дол., студенти 7.50 дол.

Гратиме оркестра „Нове покоління" з Торонто під проводом Євгена Іваськова.

Організатори у запрошенні остерігають, що забороняється приносити власні алькогольні напитки.

РЕЧНИК ДЕРЖАВНОГО департаменту Чарлз Редман повідомив, що Ізраїль вирішив розпустити відділ своєї розвідки, яка займалася збиранням інформації в ЗСА, а також повернув документи, які передав ізраїльській розвідчій службі Джанатан Поллард.

Р. Реґен і Дж. Шулц прийшли до згоди

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен і державний секретар Джордж Шулц зустрілися і мали розмову відносно поліграфічних перевірок, які зарядив Президент для всіх урядовців, що мають доступ до засекречених документів. Після розмови Дж. Шулц сказав репортерам, що Президент і він погодилися обмежити застосування поліграфічних перевірок до державних урядовців і переводити їх селективно.

Білий Дім випустив рапорт, в якому говориться, що Дж. Шулц підтримує думку Президента про застосування всіх узаконених засобів для проведення розслідувань.

Зустріч Р. Реґена і Дж. Шулца, а також комунікат, випущений після їх розмови, покінчили з деякою напруженістю у верхах Адміністрації, яка ви...кла після того, як Дж. Шулц заявив, що якщо його попросять пройти поліграфічну перевірку, він у цю ж хвилину подасть резиґнацію. „Таке прохання може означати, що мені не довіряють", — сказав державний секретар.

Президент Р. Реґен 1-го листопада підписав розпорядження, що всі урядовці, незалежно від ранґи і посади, яку вони займають, повинні відбути поліграфічну перевірку, якщо вони мають доступ до засекреченої інформації. Було встановлено, що в урядовій системі працює понад 180,000 чиновників, які мають доступ до засекречених документів.

Залишається невияснено, як тепер буде виконуватися розпорядження Президента, бо після зустрічі з Дж. Шулцом він сказав: „Перевіряти будуть лише тих, кого підозрівають".

ЗСА висловили протест Лівії

Тріполі, Лівія. — Як уже інформовано, Лівія купила в СССР понад 100 зенітних ракет типу САМ-5, які будуть розміщені у Тріполі, Бенґазі і на заході країни, недалеко від кордону з Єгиптом. Ці ракети становлять загрозу для літаків, що пролітають як над Лівією, так і над обширними частинами Середземного моря і Північної Африки.

ЗСА заявили урядові Лівії протест з приводу розміщення совєтських ракет. Однак Лівія відкинула протест З'єднаних Стейтів і обвинуватила ЗСА в створенні „атмосфери терору".

У заяві міністерства закордонних справ Лівії сказано, що ракети САМ-5 необхідні країні для захисту „лівійських територіяльних вод і затоки Сідра".

Ракети САМ—5 є одними з найбільших ракет кляси „земля-повітря" і основною совєтською зброєю захисту від літаків, що літають на великій висоті.

Як сказано у заяві Державного департаменту ЗСА, ракети, які купила Лівія ,являють собою „серйозну і небезпечну ескаляцію совєтсько-лівійського військового співробітництва". За словами речника Державного департаменту Чарлза Редмана, „З'єднані Стейти Америки дали ясно зрозуміти Москві свою стурбованість щодо совєтської підтримки безвідповідального режиму" в Лівії.

В АМЕРИЦІ

КРАЙОВЕ УПРАВЛІННЯ аеронавтики і дослідження космосу (НАСА) розповсюдило програму полетів космічних кораблів у 1986 році. Всього на протязі наступного року в космос відправляться 14 кораблів, які виконають різноманітні дослідження. Першим у 1986 році, 22-го січня, відправиться у семиденний полет „Челленджер". На його покладі буде залога із семи осіб, в тому числі вчителька із стейту Ню Гемпшир Кріста МекОліф.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ПРАЦІВНИКИ ФБІ заарештували у Вашінґтоні 26-річного Ренді Джеффріса, який займався шпигунством на користь Совєтського Союзу. „Це 11 арешт шпигунів у цьому році", — сказав репортерам директор ФБІ Вілліям Вебстер. „Рік ще не закінчився", — відповів на це один із репортерів. Р. Джеффріс працював у компанії, яка мала контракти з Урядом. В. Вебстер сказав, що Джеффріса обвинувачують у „збиранні інформації, що стосується справ оборони, і в спробі передати її совєтським військовим представникам".

В НЕДІЛЮ, 22-го грудня, минув рік з того дня, як Бернгард Ґец стріляв у нюйоркській підземці в чотирьох підлітків-неґрів, які вимагали в нього грошей. Рік минув, а „справа Ґеца" ще не закінчена. „Судова система погана. Вона не працює добре", — сказавд сам Б. Ґец в інтерв'ю для пресового аґентства ЮПІ напередодні річниці події в підземці. Недавно троє з чотирьох юнаків, до яких стріляв Ґец, призналися, що мали намір його пограбувати, а один з них навіть сказав, що Ґец діяв з метою самозахисту.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПІСЛАНЕЦЬ архиєпископа кентерберійського Террі Вейт прилетів у Бейрут, щоб відновити переговори з приводу звільнення чотирьох американських закладників. Він закликав мусулман, що захопили закладників, виявити милосердя заради різдвяних свят. Перед вилетом з Лондону Т. Вейт сказав, що в нього є ряд пропозицій, у зв'язку з американськими закладниками і якщо його пропозиції будуть прийняті, це може привести до розв'язки проблеми.

НЕДАВНО ПОШИРИЛИСЯ чутки про таємниче зникнення Давіта Джіордіса, керівника етіопської державної програми допомоги голодуючим. В інтерв'ю, яке він дав телефонічно, Д. Джіордіс спростував повідомлення преси про те, що він попросив політичного притулку в ЗСА і заявив, що він перебуває в З'єднаних Стейтах Америки на вакаціях, але не відповів на запитання, чи він має намір вернутися в Етіопію.

ВИСТУПАЮЧИ НА ФОРУМІ, присвяченому совєтській пропаґанді, колишній експерт КҐБ з дезінформації Станіслав Левченко заявив, що програма протиракетної космічної оборони президента Роналда Реґена є і ще довго буде головним об'єктом зусиль совєтської пропаґанди. С. Левченко та інші учасники форуму вважають, що Совєтський Союз в найближчому часі вдасться до активних методів боротьби з американською оборонною програмою. Ці методи включають в себе широке розповсюдження неправдивої інформації, відкриту пропаґанду і тайне керівництво діяльністю таких просовєтських організацій на Заході як Всесвітня рада миру, Всесвітня федерація профспілок і Християнська мирна конференція.

УРЯД СССР ПОРУШУЄ ДОГОВОРИ ПРО НУКЛЕАРНУ ЗБРОЮ

Вашінґтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена обвинуватила уряд Совєтського Союзу, що він ввесь час обдурює Захід, використовує існуючі давні договори про нуклеарну зброю, головно САЛТ І і САЛТ II, продукує недозволену кількість стратеґічної зброї, розміщує більше як передбачено в договорах ракет середнього засягу типу СС-22 і СС-25, не тільки на території СССР, але також в сателітніх країнах і веде далі під землею і під водою випробування атомової бомби.

Адміністрація Р. Реґена при тому відмічує, що З'єднані Стейти Америки, не зважаючи на совєтські порушення, буде дотримуватись і далі взятих на себе раніше зобов'язань, не зважаючи на те, що, наприклад, договори САЛТ II вигасають вже 31-го грудня ц.р. — заявив кореспондентам речник Білого Дому Леррі Спікс.

Минулого тижня секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер інформував докладно Президента про совєтські порушення і їхні евентуальні наслідки і обидва вони застановлялися над американською реакцією на це і публічною заявою в цій справі. Пропозиції К. Вайнберґера будуть ще студіювати військові спеціялісти, найближчі співробітники Р. Реґена, науковці тощо, заки Президент займе до них виразне становище і зарядить прийняти відповідні акції.

У звідомленні до Конґресу президент Р. Реґен говорить, що Совєтський Союз, не дотримуючись раніших договорів, зумів випередити ЗСА в деяких родах нуклеарної стратеґічної зброї, як також в хемічних і біологічних дослідах, частину яких він випробував у довголітній війні з антикомуністичними повстанцями в Афґаністані, на що є достатні докази не тільки з американських, але також інших джерел. В оборонній зброї Москва також порушувала прийняті на себе зобов'язання і збільшила деякі роди зброї. Крім того масу різної зброї СССР вивіз за кордон ,зокрема до Сирії, Іраку, Куби, Нікараґуа, Індії і, очевидно, до сателітних держав Східньої Европи, не враховуючи дрібного постачання зброї для підривних партизанських рухів і для Палестинської Визвольної Організації.

Правда, у звідомленні Президента йде також мова про те, що СССР намагається тепер діяти в рамках існуючих старих договорів, здаючи собі справу, що існує загроза нових перегонів в озброєнні, якщо одна сторона буде їх порушувати.

Як треба було сподіватися, совєтське офіційне агентство ТАСС гостро зареаґувало на американські обвинувачення і назвало їх „пропаґаднвиними маніпуляціями" Уряду ЗСА.

У СВІТІ

ПРОПОЗИЦІЯ МОСКВИ накласти мораторіюм на випробування нуклеарної зброї в майбутньому є свого роду позитивним зворотом у відносинах Совєтського Союзу до З'єднаних Стейтів Америки, — заявили деякі близькі співробітники президента Роналда Реґена, не зважаючи на тимчасове відхилення тієї пропозиції Адміністрацією. Як відомо, совєтський лідер Міхаіл Ґорбачов в листі з 5-го грудня ц.р., пропонував Р. Реґенові, щоб ЗСА підтримали проголошене вже раніше мораторіюм на підземні випробування нуклеарної зброї.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ФІЛІППІНЦІВ вітали кандидатку на президента від опозиційних партій Коразон С. Акіно, в кожній місцевості, де вона виступала, не зважаючи на урядову контрпропаґанду, яка представляє її недосвідченою особою, що, мовляв, не має жадного поняття про політику і державні справи. На півдні країни, де недавно ґвардисти розстріляли 21 селян за участь в антидержавному виступі разом з комуністами, приїзд К. Акіно перетворився в масові маніфестації проти уряду президента Фердінанда Маркоса.

СОВЄТСЬКІ РЕЧНИКИ заявили західнім кореспондентам, що вони не розуміють ролі генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова і вважають його дуже часто диктатором. „Влада генерального секретаря не є абсолютною. Особа, яа займає це становище мусить дуже часто шукати компромісу у багатьох справах із своїми найближчими співробітниками, чи членами Центрального Комітету КПСС", — заявив кореспондентам речник міністерства закордонних справ Владімір Ломейко.

КИТАЙСЬКІ РЕЧНИКИ повідомили офіційно, що збір зерна в 1985 році на 53 мільйони тонн менший як в 1984 році, у якому китайці зібрали 407 мільйонів тонн. Китайська преса й інші засоби масової інформації нарікають, що зменшення збору зерна треба пояснювати не тільки кліматичними умовинами, але також втечею молоді із сільських районів і великих фарм до міст. Для цього молодь заочно здобуває освіту, здає позареченцево іспити і, набувши новий фах, залишає рідні місцевості.

УРЯД КОМУНІСТИЧНОГО В'єтнаму вислав до Камбоджі, зокрема на камбоджсько-таїляндський кордон, додаткових 28,000 вояків і уряд Банґкоку запротестував проти такого потягнення, почуваючись загроженим таким змасуванням комуністичних військ у прикордонній полосі. Радіо повстанського руху Хмер Руж повідомило, що разом з новими частинами війська прибуло також 78 совєтських танків типу Т-54, підвідділ ракетних частин і гарматна сотня. Адміністрація президента Роналда Реґена почала ближче приглядатися до нової „стратеґії" в'єтнамців в Камбоджі.

ТИСЯЧІ БАСКІВ ВЛАШТУВАЛИ на вулицях Памплььони, у північній частині Еспанії, бурхливі демонстрації протестуючи проти брутального морду баскського націоналіста, якого спочатку заарештувала еспанська поліція, зглядно працівники державної служби безпеки, а потім його тіло було знайдено в ріці. Десятки тисяч басків-націоналістів протестували проти терору еспанської поліції також у Сан Себастіян.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ аґентство ТАСС назвало звідомлення президента Роналда Реґена про порушення Совєтським Союзом раніших договорів випробування і продукції нуклеарної зброї, зокрема додаткове розміщення нуклеарних ракет типу СС-25, „антисовєтською пропаґандою насиченою ненавистю до соціялістичних країн і їхньої системи". ТАСС вважає, що звідомлення Президента ЗСА, яке було передане Конґесові, „дискридетує СССР в очах публічної опінії і рівночасно виправдує кольосальні витрати Америки на дозброєння".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців; $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи старі шляхи західнього опортунізму?

Цілий світ, в цьому також українська діяспора, а тим більше українська спільнота у З'єднаних Стейтах Америки, почали ближче приглядатися до політичних потягнень Адміністрації президента Роналда Реґена після женевських вершинних зустрічей з лідером комуно-московської імперії Міхаїлом Ґорбачовим, який за всяку ціну намагається відновити політику детанту і в атмосфері відпруження відбудувати занепалу совєтську економіку, зокрема сільське господарство.

Характеристичним у цьому відношенні було звернення Президента ЗСА до так званого совєтського народу, яке було передане до Совєтського Союзу урядовою радіостанцією „Голосом Америки", а може також іншими каналами. Метою президента Р. Реґена було з'ясувати мирні прагнення Америки і його особисто, жити в мирі з „російським народом" (чому принаймні не з народами?), а властиво з кремлівськими душогубами, які є справжніми репрезентантами цього „народу".

Немає сумніву, що промова Р. Реґена була чималою несподіванкою для світу, для багатьох свободолюбних людей, в тому числі людей української крови, розсіяних по багатьох континентах і державах вільного світу. Чому? В першу чергу промова нагадувала „старі добрі часи" сталінського і рузвельтового панування, коли то совєтські аґенти проникали дослівно в усі ділянки американського життя, розкладаючи демократичну систему зісередини і безкарно викрадали усі дослівно державні таємниці включно з атомовою бомбою. Подруге, політика детанту є повним запереченням політичної філософії президента Р. Реґена і його розуміння загрози комуно-московської імперії для ЗСА і решти вільного світу.

Виникає тепер ще інше питання. Чи скора домовленість Р. Реґена з М. Ґорбачовим і його примирливі заяви є тільки тактичними заходами його Адміністрації, чи може під впливом прагматичних політиків із Державного департаменту, що їх, правдоподібно, очолює сьогодні державний секретар Джордж Шулц та ліберальних кіл, які, не зважаючи на характер республіканської Адміністрації, все ще мають великий вплив на американську політику при допомозі контрольованих ними засобів масової інформації, дійсно міняється ціла політична атмосфера, а зглядно повертається на старі рейки, надіючись на „інакшу політику" М. Ґорбачова, людини з молодшої ґенерації, що, мовляв, реально дивиться на розв'язку політичних проблем і бажає поправити стосунки між СССР і ЗСА.

Очевидно, така політика, така політична лінія, якщо нею будуть іти президент Р. Реґен і його Адміністрація, є помилковою і вона скорше чи пізніше доведе до невдач Заходу на усіх відтинках життя, а при тому не відверне загрози нуклеарної війни чи нуклеарного застрашування, бо фактичної війни Москва не хоче, знаючи чим така війна може закінчитися.

На жаль, цього ще й сьогодні не розуміє Захід. Не розуміють, або не хочуть розуміти цього також ліберальні політики. У першій каденції свого урядування Р. Реґен, шукаючи за формулою відбудови престижу для ЗСА, за способами дозброєння, визнавав, хоч теоретично, принцип самовизначення народів, проповідував свободу для всіх народів, включно до народів поневолених Москвою, але прагматична лінія в американській політиці мабуть перемогла, без сумніву зі шкодою для ЗСА безпосередньо і посередньо для вільного світу. Бо ж не можна домовлятися з політичним партнером, який поставив собі за ціль знищення демократичного ладу. На жаль, не всі ще розуміють незаперечної істини, аґресивних цілей комуно-російських імперіялістів, які, як це показує практика і їхня поведінка, готуються до загарбання світу.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

М. Євшанський

ЧИ МАЄ РАЦІЮ КОНКУРЕНЦІЯ?

Коли ми розглянемо життя громадянства в державах з демократичним режимом (до режимів тоталітарних це не відноситься), то прийдемо до ствердження, що там відбувається постійна вільна конкуренція під різними поглядами: соціяльними, економічними і політичними. І ця конкуренція доповаджує до перемоги компромісових норм, які в кінцевому результаті найліпше обслуговують дане суспільство.

Різні суспільні і професійні організації конкурують між собою з метою найкраще захистити інтереси тих, кого вони репрезентують. Підприємства й різні економічні установи конкурують для того, щоб мати якнайбільші прибутки із своїх операцій, хоч держава подекуди обмежує цю конкуренцію, коли вона приймає неґативні і шкідливі для загалу форми. Конкурують між собою політичні організації, чи то пак політичні партії з ціллю здобуття влади в державі, не тільки для того, щоб цю владу справляти, але й будучи переконані, що вони цю владу вживатимуть з найбільшою користю для суспільства і для держави.

З якою метою можуть між собою конкурувати різні українські організації, що діють не в своїй національній державі, а в державах свого поселення? Під поглядом соціяльним не може бути поміж українцями в тій чи іншій країні поселення якоїсь конкуренції, бо вони, українці, не становлять собою якихось окремих соціяльних верств, а силою обставин включені до тих чи інших соціяльних верств тої держави, в якій вони поселилися.

Під економічним поглядом конкуренція теж не може мати місця, бо українці не мають аж таких сильних підприємств чи фінансових установ, щоб могти самі по собі становити таку економічну силу, яка могла б шляхом конкуренції здобути для себе якісь вигоди. Найбільші наші економічні установи, братські союзи і кредитівки, якби вони конкурували між собою, то хіба б лише причинилися до взаємного самознищення. Їх членство вже так себе визначило в оній чи іншій установі, що цим установам корисніше співпрацювати, а не конкурувати між собою, що, властиво, в багатьох випадках і здійснюється на ділі.

Коли йдеться про ділянку політичну, то наші досить такі численні партії чи організації в діяспорі так уже „самоокреслилися", що ледве чи можуть лічити на приєднання шляхом конкуренції ще більшого числа членів, ніж вони його мають. Навпаки, полеміка і взаємні непорозуміння поміж українськими партіями або „середовищами" радше відштовхує, ніж притягає до себе ширші прошарки українського суспільства в діяспорі. Партії і середовища розгублюють своїх членів, які відходять „в привату" або перестають цікавитися навіть національним життям. А „влади" ніде наші середовища здобути не можуть, бож діють не в своїй власній державі, а в чужих державах, де число українців надто мале, щоб вони десь в ЗСА, Канаді тощо могли прийти до влади.

Та це внутрішня політична ділянка. Щождо зовнішньої ділянки, то тут справи стоять зовсім зле. Нашим завданням є репрезентувати українську національно-визвольну справу перед державними чинниками тих країн в діяспорі, де ми опинилися як нові поселенці. І коли ми спостерігаємо, на жаль, такі явища, що різні наші середовища намагаються представити себе, як єдиних і справжніх репрезентантів української національної справи, то це тільки відштовхує від нас тих, яких ми хочемо зацікавити українськими справами і зробити з них наших прихильників.

Не рідко можна почути від політично-урядових кіл тої чи іншої держави, що вони не знають, з ким з українців треба говорити і хто з них, українців, правильно представляє стан нашої національно-визвольної боротьби. Це не раз має такий результат, що особи, симпатії яких ми хочемо придбати, перестають цікавитися нашими справами і перестають їх захищати. Результат зовсім протилежний тому, якого хотілося б мати!

Українсько—визвольна справа не має саме під цю пору позитивних перспектив. Ані в Україні, де режим нового диктатора Горбачова не віщує ніяких полегш для українців чи інших неросійських народів в СССР. Ані на міжнародному форумі, де після вершинної конференції у Женеві політичні кола Заходу починають, як видається, сподіватися нового детанту з СССР. Отже, нам, українцям, таки нічого не залишається іншого, як прагнути єдности—принаймні у виступах перед чужинцями в ділянці нашої зовнішньої політики. Тоді... матимемо більше шансів у наших зусиллях і тоді, може, легше буде перебути нинішню тяжку для нас коньюнктуру, аж до того часу, доки „миролюбивий" Горбачов не втне чогось такого, що охолодить запал політиків Заходу до нового детанту.

І для чого, власне, потрібна політична конкуренція поміж нашими партіями і середовищами? Щоб здобути владу у відновленій суверенній українській державі? На це ще, на жаль, треба почекати та й може дати першенство тим українцям, які перебувають не в діяспорі, а в Україні чи десь на засланнях. Щоб мати більший послух в чужинецьких колах і здобути від них якісь користі для такого, а не іншого, українського середовища?

Якраз навпаки: виступаючи разом і однозгідно, ми матимемо більше сили і більше значення у тих, власне, чужинців, симпатії яких для нашої визвольної справи нам таки потрібні, бо ці симпатії можуть в тій чи іншій мірі (поза власним визвольним рухом в Україні) причинитися до нашої остаточної перемоги.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Марків

Любителям музики під ялинку

Появилася нова довгограюча пластинка під назвою „Українська фортепіянова музика", яка приносить твори кількох композиторів. Виконавець творів піяністка Дарія Гординська-Каранович. Обкладинка елеґантно оформлена портретом виконавця, назовні список награних творів і біографічна сильветка піяністки пера Романа Савицького.

Для підкреслення вартости пластинки варто натякнути кількома словами про історичну перспективу української музики. Це потрібно й тому, що змістовно пластинка построєна не навмання, а з вбудованою дискретно такою перспективою.

Історія фортепіянової музики на Україні зачинається з кінця ХУІІІ століття, одначе перші професійні твори концертного репертуару з'являються щойно у другій половині XIX сторіччя. Вони належать Миколі Лисенкові (1842-1912), якого називають батьком української музики. Він скомпонував коло 70 фортепіянових творів. Пластинка пані Каранович приносить Лисенкову Баркаролю ґ-моль.

Та в основному піяністка зосереджується на композиторах XX століття. Лев Ревуцький (1889 - 1977), учень Лисенка і продовжувач його традицій, був між іншим основоположником української симфонії та українського фортепіянового концерту. На пластинці він заступлений двома прелюдами, що є кращими зразками творчої обробки народного музичного фолкльору; вони вивінувані всіми атрибутами нової інструментальної техніки.

Коломийка фіс-моль Нестора Нижанківського (1893-1940) пригадує нам цього визначного композитора-романтика і музиколога, який студіював композицію в Празькій консерваторії в клясі Вітезслава Новака, опісля був дуже зв'язаний з львівським Музичним Інститутом ім. Лисенка. Варт при цій нагоді відмітити, що минулого року появилася у виданні Українського Музичного Інституту Америки чепурна збірка вибраних фортепіянових творів Нижанківського. У ній видрукувана теж щойно згадана коломийка фіс-моль.

Найбільше місця на пластинці Дарії Каранович займає одначе Василь Барвінський (1888-1963), колись довголітній директор львівського Музичного Інституту, учитель і дорадник нашої піяністки. На пластинці він заступлений семи речами, більшість яких Д. Каранович мала змогу простудіювати разом з композитором, щоб опісля виконувати їх на концертах. Не зашкодить при цій нагоді пригадати, що Барвінському завдячуємо новизну в українській музиці: перші камерні твори високої кляси. На світову арену вийшов Барвінський своїми майстерними фортепіяновими мініятюрами, які друкуються в европейських і американських музичних видавництвах.

Підсумовуючи: усе, що на пластинці, це твори так званої малої форми. Всі композитори були концертовими піяністами, що успішно виступали на европейських сценах. Їх музика кольоритна; звукову барвистість осягають досконалим знанням інструменту. Різнопляновість фактури і поєднання гармонічного елементу з поліфонічним є засобом їхнього музичного вислову. Все це ставить високі вимоги до виконавців їхніх творів. Тут Дарія Каранович є у своїй стихії. Вона приносить великий міжнародний досвід, інтимне розуміння музики названих майстрів і бездоганне орудування інструментом. Добре відчуття темпа поодиноких творів, при чому скорі пасажі визначаються чистотою і прозорістю. Всюди помітна делікатна аґоґіка з чітким ритмічним пульсом. Ліричні мелодії напоєні теплом, чарують в першу чергу своєю глибиною.

Є завжди щось піонерське у способі, як наша піяністка організує свої програми і виконує твори української музики — без огляду на те чи вона виступає перед чужинецькою чи українською публікою. І за це мусимо бути їй глибоко вдячні.

Пластинка не називає, на жаль, ні видавця ні технічного продуцента. Це, як довідуємося, технічний промах. Видавцем пластинки є Українська Музична Фундація а випродукувала Imperial Record Corporation, Ltd, Vancover, B.C. І ще одно: пластинка вже є на полицях українських крамниць.

Роман Кухар

ПОБАЖАНЕ ПОСЛАННЯ ДО ПОНЕВОЛЕНИХ ЗЕМЛЯКІВ В УКРАЇНІ

Іван Барчук. „Голос Євангелії в Україну". Збірка радіопроповідей, переданих в Україну. Передмова від В-ва, портрет автора. Видавництво „Дорога Правди", Торонто - Чикаго, 1971, ст. 312.

Проповідник і письменник, пастор Української Євангельської Церкви, Іван Барчук, видав досі чимало своїх літературних праць, хоча більшість із них не видана й чекає в рукописах на свого видавця. Твори І. Барчука визначаються доброю літературною мовою, гарним стилем, ясністю думки та повчальним релігійним змістом. Особливу увагу звертають його проповіді, передані раніш у радіопередачах під керівництвом проповідника Олекси Гарбузяка в Чикаґо, що згодом появилися друком у великій збірці 26-ти проповідей під наг., „Голос Євангелії в Україну". Вони налиті міцним християнським духом, гуманними ідеалами та здоровою суспільною думкою. Їх конструктивний зміст та провідні ідеї доходять до відома радіослухачів в Україні, збуджуючи в них співзвучні думки, що заохочують до роздумів над духовними вартостями, гідністю і глуздом людського життя.

Приведемо деякі очевидні прикмети з ідейного багатства проповідей І. Барчука. З нагоди Нового Року висловлює автор книжки „Голос Євангелії в Україну" думки, що хвилюють багато сердець у нашій поневоленій Батьківщині: „А, може, цей рік принесе й нашому народові ту довгождану волю"? (ст. 7). Духова сила людини — це найосновніша признака її живучости й доцільности її життя, водночас і поштовх до конечного змагання з нижчого стану існування до вищого. Автор піддає низку думок слухачам в контексті його проповіді на дану тему: „Де дух Господній, там свобода" (ст. 77). „Де не повіє Дух Святий, там ріки води живучої не потечуть. Там наступить посуха й духовне життя замре". (ст. 78).

Найміцніше становище до національної теми в радіопередачах євангельского змісту займає автор у своїй проповіді „Неволя й визволення": „Може бути на світі всіляке рабство, чи неволя — між ними й неволя політична; це — коли один народ є поневолений іншим народом, або одна суспільна кляса є поневолена іншою. Наш народ ці поневолення дуже добре знає, бо ж пережив він і монгольські наїзди, і панщину, і різні окупації. І от уже понад 300 літ не має повної незалежности, хоч і пролито вже море крови та сліз у боротьбі за волю" (ст. 157).

Таких доцільно-національних наголосів, назагал, небагато у проповідях пастора Барчука, а шкода, бо до них особливо прислухаються наші, спрагнені рідного й вільного слова, брати і сестри під московсько-совєтською займанщиною. Є й деякі недоліки в дидактичному підході проповідника до своєї українськоі авдиторії. У проповіді „Ціль Христового народження" він приводить невдатно Федора Достоєвського, як зразок довершеного християнського світогляду, подаючи й вислів з думок російського письменника Достоєвського: „Коли б мені математично доказали, що правда поза Христом, то я погодився б краще залишитися з Христом, аніж з правдою" (ст. 296). Насправді, Достоєвський належав до тих, у яких слова часто розминалися з ділами. Характером свого життя мало нагадував доброго християнина — був налоговим грачем, боржником, що нотрично не сплачував своїх боргів, відвідував „доми нечестивих", про інші народи, крім російського, мав погану думку. Політично був він переконаним прихильником російського православ'я, великодержавного панславізму Росії й необмеженого царського автократизму в пануванні над неросійськими народами своєї нелюдської імперії. Себто в житті був Достоєвський антиподом дійсного християнина, російським шовіністом (не зважаючи на частково-українське своє походження), неспівчутливим до долі уярмлених російським імперіялізмом народів. „Християнство" Достоєвського мало патологічний характер непротивлення злу, а його персонажі, здебільшого як і він, були хворобливими людьми, епілептиками, зі злочинними нахилами. Кращим зразком християнської людини міг послужити українцеві Барчукові його ж земляк — жертва російського імперія-

(Закінчення на стор. 4)

УРЯД ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОЇ Республіки незадоволений тенденційними інформаціями засобів масової інформації і застановляється над способами, як обмежити доступ кореспондентів до джерел внутрішньої політики. Як приклад речники уряду президента Пітера Боти подають справу арешту дружини чорного лідера, який перебуває в тюрмі, Вінні Манделі, яка, не зважаючи на заборону поліції, все одно поверталася до місцевости Совето і там антаґонізувала чорне населення, наставляючи його проти уряду. Кореспонденти, не взяли до уваги прохань уряду, але зумисно „роздули до небувалих меж" справу В. Манделі, і тим самим загострили відносини уряду з чорним населенням.

Піліп Ван Дорен Стерн

НАЙВИЩИЙ ДАР

(З англійського переклала Любов Коленська)

IV.

А Джорджові аж до відчайного болю хотілося бачити Мері. Одного він не був певний — як йому пережити, коли вона його не пізнає, та зустрінутися з нею він мусів.

Церква була вся освітлена і хористи, ще в останній хвилині, готувались до відспівання Різдвяної Вечірні. Органіст, як завжди, вечір за вечером, повторяв грати колядку „Свята Ніч"... аж від того Джорджові робилось нестерпно. Але тепер від звучання цієї мелодії щеміло, розривалося серце... І, спотикаючись, наче сліпець, він пішов стежкою у напрямі свого дому.

Коли він постукав у двері, наперед обізвався крик дитини, а там... залягла довга мовчанка. Тоді до дверей підійшла Мері.

На її вид Джорджові перехопило віддих:

— Щасливих вам Свят, пані, — нарешті він ледве проказав. І руки йому тремтіли, коли він намагався відчинити чорну торбину.

І хоч як нещасливо почувався Джордж, коли зайшов у вітальню, не міг він цьому ніяк зарадити, щоб із притаєною посмішкою не поглянути на синю канапу, що ще й досі тут була; тому що переплачена — вона була частим об'єктом їхніх суперечок. Напевно Мері мусіла перейти це саме із Артом Дженкінсом, та й, очевидячки, і з ним вийшла переможно з цього конфлікту.

Джордж відчинив свою торбину. Одна із щіток мала голубу ручку і різнобарвний, пишний волос. Ясна річ, що така щітка не могла бути призначена на подарунок, але Джордж подав її Мері:

--Вона вам придасться, коли будете чистити цю канапу, — сказав він.

— Ох, яка це гарна щітка, — вигукнула вона, — ви дійсно її мені даруєте?

Він урочисто притакнув:

— Це ж особливий вибір, він служить для розповсюдження інших товарів цього підприємства.

Вона злегка щіткувала канапу, розгладжуючи її оксамитовий матеріял. Враз із кухні донісся крик і в кімнату вбігло двоє дітей. Мала, гарна дівчинка кинулась в обійми матері, голосно схлипуючи; за нею пригнався хлопчак, щоразу прицілюючись цівкою іграшкового пістолета та спускаючи в ньому курок:

— Мамо, вона ніяк не хоче вмирати, — він кричав, — я стрілив в неї принаймні із сотню разів, але вона не хоче вмерти!

„Він зовсім схожий на Арта Дженкінса і його поведінка така як його", — подумав Джордж.

Хлопець раптом звернув усю свою увагу на Джорджа:

— А ти хто такий?! — войовничо він домагався відповіді. Він прицілився пістолею на Джорджа і натиснув курок:

— Ти уже мертвий! — закричав він, — ти вже мертвий! Чому ти не падаєш ниць і не вмираєш?!

На сходах почулися важкі кроки. Переполоханий хлопець подався дозаду і відійшов. Джордж побачив як переляканий погляд Мері зупинився на дверях.

Увійшов Арт Дженкінс. Він на хвилину, пристанув біля дверей і притримувався клямки, щоб не впасти. Очі його були тьмяно-склисті:

— Хто це є?! — домагався він відповіді низьким, грудним голосом.

— Це продавець щіток, — намагалася пояснити Мері. — Він подарував мені щітку.

— Продавець щіток, — глузливо обізвався Арт. — А ти скажи йому, що нам щітки непотрібні! — І малощо не звалившись вниз, він перейшов почерез цілу кімнату, раптом сідаючи на канапі.

Джордж із відчаєм дивився на Мері. Але побачивши ув очах її німе благання, щоб він відійшов, він подався до дверей, а за ним слідом ішов Артів син; він увесь час прицілювався до нього цівкою пістолі і, клацаючи, відпускав курок, кажучи: Ти вже мертвий... мертвий... мертвий!

„Можливо, хлопець каже правду", — подумав Джордж, вийшовши на веранду. І або він дійсно вже був неживий або це лиш був якийсь поганий сон, з якого він можливо ще прокинеться. І раптом ним усім стрепенуло бажання знайти оцього чолов'ягу на мості і переконати його, щоб він відкликав їхню угоду.

• • •

Джордж поспішав униз, схилом горбка, а, наближившись до річки, почав бігти. І яка ж огорнула ним полегша, коли побачив, що незнайомець знову стоїть на мості.

— Я вже маю цього досить! — задихаючись, він сказав. — Освободіть мене від цього, до чого ви довели мене самі!

Незнайомець високо вгору підвів брови:

— Я... до цього вас призвів... я? Я ж лиш вдоволив ваше бажання. Ви отримали все, що ви хотіли. Та у вас немає ніяких зобов'язань, ніякого примусу! Ви можете йти, куди вам завгодно і... робити те, що вам подобається. Щобільше ви ще може хотіти?

— Перемініть мене... — прохав Джордж. — Благаю... перемініть у давнього мене! І то не лиш ради мого добра, але й ради інших. Ви... не розумієте. Я мушу повернутися знову назад... Я їм потрібний.

— Я розумію, — спроквола заговорив незнайомець. — Я лиш хотів упевнитися в цьому, що й ви мене зрозуміли. Адже вам припав найвищий дар... дар життя: бути частинкою цього світу і водночас давав від себе частину вашу, тобто беручи в ньому участь. Однак, ви відмовились від цього дару. — І в цій хвилині, коли почулись слова незнайомця, високо на пагорбі загомоніли дзвони, закликаючи жителів цього містечка на Різдвяну Вечірню. А відтак обізвався дзвін у самому центрі містечка.

— Я мушу повернутись до давнього... — із відчаєм у голосі сказав Джордж. — Ви не можете мене відтяти від усього. Адже це буде вбивство!

Закінчення буде.

30-ліття парафії Св. Тройці в Ірвінгтоні

У неділю 1-го грудня ц.р., українська православна парафія в Ірвінгтоні, Н. Дж., відзначила 30-ліття свого існування.

Архиєрейську Службу Божу очолив нововисвячений нюйоркський Єпископ Антоній при співучасті о. протоієрея настоятеля Сергія Непріля, протоієрея Василя Іващука з Байонну, о. протодиякона Володимира Поліщука та отців іподияконів Тараса Руденка та Єлесея Ференца.

При вході до церкви Владику Антонія привітав хлібом і сіллю голова Парафіяльного уряду Борис Процюк, який в своєму слові підкреслив звеличання нашої парафії — нашим дорогим Владикою.

Перед амбоном в церкві привітав Владику Антонія настоятель парафії о. прот. Сергій Непріль, теплими словами подяки за труд для нашої парафії та Української Православної Церкви в Америці.

Церковний хор ім. Д. Бортнянського під головуванням Григорія Венке під диригентурою відомого диригента інж. Дмитра Олійника відспівав „Іспола Еті Деспота", цей же хор співав Архиєрейську Службу Божу.

Під час Служби Божої Владика Антоній виголосив проповідь українською та англійською мовами, яку присвятив життєвим багатствам на землі, та спом'янув наші багатства духові, християнські засади моральні в житті людини і спільноти, які є запорукою нашої духової сили в християнському світі.

На закінчення Богослужби хор проспівав „Боже Великий Єдиний".

Ювілейні святкування відбулися після Архиєрейської Служби Божої, о год. 1-ій по полудні в залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні.

При вході Владики Антонія до залі в якій відбувався бенкет голова Сестрицтва св. Покрови Віра Пасько при парафії разом із членками Галиною Галій та Надією Мірчук, передали китицю квітів та привітали: „Витаємо Владико"!

За головним столом засіли: Владика Антоній, єпископ Нюйоркський, о. прот. Сергій Непріль, о. прот. Василь Іващук з Байонну, о. прот. Мирон Пахолок — церква св. Вознесіння в Кліфтоні, о. Іван Наконечний — Мейплвуд, о. протодиякон Володимир Поліщук, о. Михайло Вівчар—сотрудник української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку; о. іподиякон Тарас Руденко, о. іподиякон Єлесей Ференц, паніматка Наконечна, паніматка Губенко, з Картерету, і паніматка Пахолок. Всіх їх представив тостмайстер.

При вході до церкви Св. Тройці в Ірвінгтоні вітає Владику Антонія хлібом і сіллю голова Парафіяльного уряду Б. Процюк.

В УНДомі в Ірвінгтоні вітає Владику Антонія квітами Сестрицтво св. Покрови при церкві Св. Тройці (зліва): Надя Мірчук, Віра Пасько, голова Сестрицтва, Галина Галій, Владика Антоній та о. прот. Сергій Непріль.

(Світлив: В. Пасько)

Бенкет відкрив голова парафіяльного уряду Б. Процюк, та попросив Владику поблагословити дари. Потім голова парафіяльного уряду представив голову Ювілейного комітету І. Галія, який привітав Владику, отців, паніматки, представників організацій, парафіян та присутніх на залі.

В мистецькій частині бенкету виступив церковний хор ім. Д. Бортнянського під орудою інж. Д. Олійника, що проспівав пісні: „Благословен, хто йде в ім'я Господнє" муз. О. Кошиця, „Нехай радіє душа" муз. А. Львова, „Ой зійшла зоря" муз. М. Леонтовича та „Архангельський глас" муз. Д. Бортнянського.

Вірші відомого українського поета Миколи Щербака „Волошки" і „Ранкові співи" продеклямували парафіяльні діти — Таїса Бокало, Микола Васьків, Лариса Ґумовська, Андрій Мандзій і Таня Мандзій під керівництвом Іванни Кононів.

Під час вечері тостмайстер І. Галій представив представників місцевих організацій: інж. М. Семанишин і М. Миськів від УККА С. і Анна Радомські репрезентували Український Народний Дім в Ірвінґтоні, проф. М. Цяпка — Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч", А. Кейбіда— головний радний УНСоюзу, „Тризуб", Український Банк, Є. Мандзій — кредитівка „Самопоміч", Н. Басняк і І. Ґенсьор — ООЧСУ, Катерина Корнявка і Ірина Басняк — ОЖ ОЧСУ, П. Буняк — І-ша Дивізія УНА, В. Васьків — ІІ-га Дивізія УНА, С. Кмет — Об'єднання бувших вояків УПА, Р. Миськів — СУМА, а також представників доколишніх парафій: В. Луцкевич — парафія св. Вознесіння, О. Терехівський — парафія св. Вознесення в Кліфтоні, та Яременко, Спендик і Черненко — парафія св. Покрови в Кліфтоні.

Наступною точкою був успішний виступ відомої артистки та громадської діячки на українському полі Іванни Кононів, яка проспівала три пісні — сентиментально настроєву „Туга за рідним краєм", „Кину кужіль на полицю" і „Ой піду я понад лугом" народні жартівливі; чудово акомпаньювала на фортепіяні Марійка Гельбік.

Усні привіти склали: прот. Мирон Пахолок, прот. Василь Іващук, о. Іван Наконечний, інж. Микола Семанишин, Євген Мандзій, проф. Михайло Цяпка.

На закінчення бенкету тостмайстер попросив до слова Владику Антонія, який промовляючи (українською та англійською мовами) зосередився на житті людини на цій грішній землі та перспективах позагробного життя та на підготові до нього вже сьогодні.

Настоятель парафії о. прот. С. Непріль подякував Владиці за приїзд та звеличання нашої так малої, але духом великої парафії та побажав многих літ Владиці.

О. Іван Наконечний провів молитву, а голова Ювілейного комітету закрив бенкет.

З нагоди 30-ліття Парафії появилася Ювілейна книга, з історією парафії та життя парафіян зі знімками та оголошеннями, яку зредаґувала редакційна колегія.

(я.дом)

Вдале „Свято книжки" в Торонто

Зберігаючи й продовжуючи гарну традицію з України, Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) в Торонто відновило відзначення „Свята книжки".

Четверте за чергою „Свято книжки" відбулося 10-го листопада ц.р. в приміщенні Інституту св. Володимира в Торонто. Цьогорічна імпреза була вдала. Участь у ній взяло вісім шкіл: школа філії УНО-Захід, Свято-Миколаївська цілоденна школа ім. Патріярха Йосифа Сліпого, цілоденна школа св. Йосафата (школа й дитячий садок), цілоденна школа св. Димитрія, „Рідна Школа" ім. Лесі Українки, Бандуристи СУМ Етобіко. Програма свята, присвячена творчості св. п. Романа Завадовича, була багатюща (40 точок) й треба було розкласти її на два дні. Причиною такої багатої програми було те, що, крім шкіл, свою участь зголосили деякі дитячі садки, а з уваги на виховний момент не можна було їм відмовити участи.

Доповідь мала письменниця Леся Храплива-Щур. Доповідачка звернулася до батьків, які виховалися на творчості Завадовича, та до дітей, які виконували твори цього видатного дитячого письменника. На його творах виростали попередні покоління й будуть користуватися нею наступні. Заплянована доповідь дитячої письменниці й ілюстраторки Ніни Мудрик-Мриц не відбулася — її відкладено на іншу нагоду через брак часу.

Діти виконували декляматії, пісні, діялоги, висловлювалися про улюблений журнал „Веселку". Влаштовано виставку дитячих робіт і малюнків та дитячих книжок-видань ОПЛДМ.

На закінчення свята відбулося нагороджування дітей книжками. Для зацікавлення читанням дітей організуються по школах „Гуртки книголюбів". Члени цих гуртків ведуть „Записаний листок", в якому занотовують кількість прочитаних ними книжок. Нагороди отримують ті читачі, що прочитали найбільше книжок. Плекання „Гуртків книголюбів" і звітування їх на „Святі книжки" — це найкраща можливість популяризувати дитячу книжку поміж дітьми. Ця метода допомагає розвиткові мови і прищепленню любови до рідного.

Після іфіційної частини свята відбулась перекуска для учасників.

Іван Боднарчук

Показ історичного одягу українки

Заходом Управи 78-го Відділу СУА ім. О. Степанів у Вашінґтоні відбулася тут в неділю, 3-го листопада ц.р., особлива мистецька імпреза: музична програма та показ історичного одягу українки, що його виготовили членкині 64-го Відділу СУА в Ню Йорку. Приміщення для імпрези відступили даром отці з парохії Пресвятої Родини.

Після привітального слова голови Відділу М. Терлецької, відповідним виступом до показу історичної ноші була коротка, але по-мистецьки виконана музична програма. Піяністка Ждана Кравців-Скальська відіграла три ескізи М. Лисенка: в дорійському ладі, б-моль і ф-моль з технічною майстерністю та відчуттям. Опісля публіка теж з ентузіязмом привітала меццо-сопрано Галину Андреадіс та проф. Ольгу Сушко-Наконечну при фортепіяні. Присутні почули „Думу" М. Гайворонського, „Білі лебеді" Є. Мартиніва та „Співцям на чужині" Гнатишина", за що нагородили мисткинь щедрими оплесками.

Відтак слідував показ прегарно відтвореного жіночого одягу з українських земель, почавши від сарматських часів, далі староруські, княжі та козацькі часи. Показаний був теж одяг галицьких та київських шляхтянок та городянок XVIII віку. Пояснення до цієї історичної ноші читали І. Ставнича по-українськи та А. Дидик по-англійськи. Моделювали такі союзянки або їхні доні: Д. Базарко, М. Базарко, Л. Бігун, К. Білик, О. Білик, І. Гнатишин, Д. Громоцька, Н. Захарченко, М. Коропецька, К. Кузьмич, А. Новаліс, М. Остапенко, К. Пащин, Т. Терлецька, М. Юлейн, Л. Яросевич і М. Ясінська.

Хоч деякі строї були особливо замітні через багатство деталів чи прикраси (наприклад одяг княгині Ольги чи шалицько-волинської княжи), кожний стрій зокрема був маленькою ілюстрацією певного віку і свідчив про високий естетичний рівень наших предків. Справді велике признання належиться членам 64-го Відділу СУА, які простудіювали та відтворили цю надзвичайну збірку історичної ноші.

На закінчення діти Д. Качмарська, Ю. Кузьмич і Х. Юлейн вручили квіти виконавцям музичної програми, а голова 78-го Відділу М. Терлецька подякувала Л. Артимишин і Х. Навроцькій, які привезли строї, висловивши теж признання Х. Громоцькій, культосвітній референтці, та Т. Вітковицькій, господарській, за великий вклад праці, що запевнив успіх цієї гарної імпрези.

Х. Пацлавська

Святкування 85-ліття, що перетворилось в поминки

У неділю, 3-го листопада ц. р., відбувся в Баффало бенкет, ціллю якого було відсвяткувати 85-ліття проф. Володимира Кубійовича та зібрати гроші на фундацію Енциклопедії України.

Боже Провидіння покерувало інакше. Замість вітати проф. Кубійовича з його 85-літтям, ми прощали його на вічний спочинок. І цей настрій відбивався на обличчях численної публіки, яка заповнила залю Української православної Громади.

Голова Комітету для влаштування цієї зустрічі Оксана Бережницька, привітавши гостей, сказала:

„Не збагнути нам волі і пляну Всевишнього, одначе, як віруючі християни, ми клонимо голови перед нашим Творцем з висловом найбільшої вдячности, що дозволив нам мати таку людину, якою був Покійний. Ми вдячні, що він був між нами, що стільки праці вніс в духову скарбницю українського народу, а тепер, коли його серце спочило навіки, нам залишився великий заповіт його життя і праці. Покійний засіяв зерно на родючий український чорнозем, а ми мусимо дбати, щоб кинене зерно росло і видавало обильні плоди".

Присутні вшанували пам'ять проф. Кубійовича хвилиною мовчанки.

Дальше програмою проводила Ірина Лаврівська, яка висловила глибокий жаль по втраті великої людини і незвичайно духово сильної людини. Проф. Кубійович помер, але його діло живе і вічно жити буде, бо воно незнищиме—ні вогнем, ні кулею, ні тортурами, ні голодом. І ми всі мусимо далі працювати, бо, як вже було багато разів сказано, праця над енциклопедією ніколи не може бути закінченою. Але фундамент уже є, твердий і незрушимий, і цей фундамент—це закінчена енциклопедія українською мовою.

Потім вона розказала про зв'язки Баффало з Сарселем від самих початків, від початків 50-их років. Комітет Допомоги Сарселеві, і радіопрограма Лаврівських, потім Допомогова Секція, і так аж до сьогодні ми стало підтримували і підтримуємо цю незвичайну установу, посилаючи річно 500 дол. Дотепер Допомогова Секція вислала до Сарселю 10,430 дол. І ми всі—працівники енциклопедії і жертводавці-повинні бути вдячні Богові, що дозволив нам причинитися до такого монументального діла для свого народу, яким являється енциклопедія України. „Це для нас, і від нас тим, що прийдуть по нас!"

Проф. Василь Маркусь, заступник головного редактора, яким був проф. Кубійович, говорив про свою працю з професором—подивляв його пильність, невтомність і посвяту, бо проф. Кубійович присвятив себе всецілo енциклопедії, залишивши на боці свою улюблену географію. Проф. Маркусь зворушено розповів про останню розмову з проф. Кубійовичем і обіцяв приїхати на різдвяні вакації до Сарселю. На те проф. Кубійович відповів: „То хіба вже відвідаєте мене на цвинтарі". Закінчив своє слово проф. Маркусь кличем: „Помер Кубійович—хай живе енциклопедія!".

Д-р Атанас Фіґоль, який співпрацював з проф. Кубійовичем 50 років, говорив про свого друга дуже тепло. Д-р Фіґоль був тим мотором, що уможливлював професорові виставляти і друкувати його праці, він же фінансовий референт. Жалів тільки, що українське суспільство не вміє охопити цілости справи, але все затримується на фрагментах, не трактуючи справи по-державницькому. Ми є тільки люди, якщо десь є помилка, можна її виправити, але цілість—це найкраще досягнення української еміграції. І закінчив кличем д-ра Маркуся: „Помер Кубійович—хай живе енциклопедія!"

Наступним промовцем був Петро Яцик з Торонто, поодинокий найбільший жертводавець на енциклопедію. Що його до того спонукало? Раз у розмові з проф. Пріцаком він довідався, що західній світ знає більше про ескімосів, ніж про українців, а це тому, що ми не маємо публікацій про Україну в доступних для західнього світу мовах. І відтоді Петро Яцик є фундатором, і фундатором, і фундатором...

Останнім промовцем був Іван Стасюк, голова Канадської Фундації Українських Студій з осідком у Ванкувері. Він займається розповсюдженням Англомовної Енциклопедії Українознавства і рівночасно старається про субвенції на ІІ видання. І так уряд провінції Саскачевану дав дотацію 300,000 дол. на видання 2-го тому, а уряд Альберти уже дав 150,000, а наступного року має дати знову 150,000 дол. на видання 3-го тому. Ці дотації мають покрити тільки кошти друку. На жаль, енциклопедія українською мовою жадних дотацій ні від кого не отримала.

Опісля слідувала вечеря, яку благословив о. митрат д-р Павло Івахів, парох-емерит української католицької церкви в Баффало, а закінчив молитвою о. протоієрей Богдан Сенцьо, настоятель української православної церкви. Присутні за президіяльним столом були ще о. Мар'ян Струць, парох української католицької церкви в Баффало і о. Володимир Вербицький, парох української католицької церкви в Лакавана.

По вечері почали напливати листи жертводавців, датки і декларації. Все разом осягнуло суму 11,433 дол., і це на нашу малу громаду є великим досягненням.

Декорація залі була в руках нашого невтомного мистця Мар'яна Борачка, який для вшанування цієї імпрези виставив перший раз свій символічний твір „Хрищення України", у візантійському стилі, повному багатства красок і блеску. Твір цей віддзеркалював тяглість поколінь. Їх репрезентували: княгиня Ольга, князь Володимир і його сини Борис і Гліб. Ця тяглість була завершена постатями найновіших часів—Митрополита Василя Липківського і Патріярха Йосифа. А все було під покровом Архистратига Михаїла і св. Юрія—покровителів України. Над президіяльним столом висів великий портрет д-ра В. Кубійовича і побільшена емблема енциклопедії.

І. Л.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. інж.

ЛЕВКА МАЩАКА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Духа у Гамільтоні, Онт., Канада, 11-го січня 1986 р., о год. 9-ій ранку

і в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й., 14-го січня 1986 року, о год. 7-ій веч.

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 20-го грудня 1985 р. відійшов у Вічність, наш Найдорожчий

МУЖ, ТАТО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

Петро Німировський

народжений 30-го липня 1899 р. в селі Дунаїв, повіт Перемишляни, Україна.

ПАНАХИДА в похоронному заведенню Петра Яреми в Ню Йорку, дня 23-го грудня 1985 р., о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН у вівторок, 24-го грудня 1985 р., о год. 9-ій ранку з похоронного заведення П. Яреми і о год. 9:30 в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — НАТАЛІЯ
дочка — МЕЛЯНІЯ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
дочка — ГАЛИНА з мужем ЗЕНКОМ МАРИЧ і їх дітьми ЛЮБЦЕЮ, ВАСИЛЕМ і РОМАНОМ
син — ВОЛОДИМИР з дружиною КАТЕРИНОЮ і їх дітьми СТЕПАНКОМ і НАТАЛКОЮ і правнука ІРКА в Україні
та син — БОГДАН і його дружина ТЕОДОСІЯ, їх донечка ІРИНА з мужем АНІБАЛИМ з їх дітьми (правнуки), ВІРКІНІЯ і ПАВЛО в Арґентині
і дальша Родина в Україні, Арґентині і Польщі

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 21-го грудня 1985 р. в Тулюзі, Франція, відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ І ВУЙКО

бл. п. інж.

ЯРОСЛАВ КОГУТЯК

ПОХОРОН відбувся 23-го грудня 1985 р. в Тулюзі, де Тлінні Останки зложені до родинного гробівця.

Горем прибиті:

дружина — ТЕРЕСА
доня — АННА з мужем РОЛЯНДОМ і дітьми НАТАЛКОЮ, і ВЕНЯМИНОМ ЮРЧИКОМ
сестра — МАРІЯ КОГУТЯК-ГЛАДКА з мужем ОРЕСТОМ
сестрінка — ІРИНА з мужем ВОЛОДИМИРОМ
ближча і дальша Рідня

75-річчя проф. М. Семчишина

Проф. М. Семчишин

16-го листопада ц.р. заходами управи Осередку НТШ в Чикаґо відзначено 75-річчя професора Мирослава Семчишина, а разом з тим і появу-презентацію його наукової праці „Тисяча років української культури", що саме вийшла в серії видань Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку.

Святкову зустріч, що відбулася в залі Українського Інституту Модерного Мистецтва, відктив заступник голови Осередку д-р Павло Пундій, вітаючи ювілята та численних гостей. Господарем вечора був проф. Василь Маркусь, який познайомив присутніх з біографічною сильветкою проф. Семчишина як педагога, журналіста, науковця і культурного діяча.

Ювілят закінчив гімназію в Золочеві, а опісля студіював славістику у Львівському університеті. У 1936-38 роках вивчав українську мову у філії Української державної гімназії у Львові й готовився до кінцевих іспитів на доктора філософії. Вибух Другої світової війни унеможливив йому це.

За совєтської окупації Галичини був старшим викладачем педагогічного інституту у Львові й науковим співробітником Львівського філіялу Української Академії Наук, під керівництвом професорів К. Студинського і В. Сімовича.

За часів німецької окупації працював у шкільному відділі Українського Допомогового Комітету на Львівську область, а теж як журналіст.

На еміґрації в Австрії був одним із співосновників і учителем української приватної гімназії в Зальцбурзі.

На черговому етапі еміґрації, в Англії, був у 1947-49 роках редактором тижневика „Українська Думка" — органу Союзу Українців у Великобританії. В дальших роках працював як вільний журналіст і науковий співробітник Інституту Досліджень СССР в Мюнхені.

Під кінець 1955 року прибув до Чикаґо і тут як на професійному, так і культурно-громадському полі працює 30 років.

Був він першим редактором незалежного тижневика „Українське Життя". В 1977-78 роках опрацював дві брошури англійською мовою для УККА про українців і українську еміґрацію в Америці та про початки і розвиток українського поселення в Чикаґо.

В 1961-65 роках був професором стейтового коледжу, а від 1966-78 років Норт-Істерн Іллинойського університету. Впродовж 10 років був директором і викладачем таких же курсів при філії УКУ. Довгі роки був референтом Координаційної Виховно-Освітньої Ради при СКВУ. У 1973 році був засновником української програми при департаменті славістики Іллинойського університету в Чикаґо і першим викладачем українознавчих дисциплін.

Друковані праці проф. М. Семчишина почали появлятися ще у 30-их роках у Львові. Це були статті на теми мови, літературно-критичні й педагогічні, поміщені в таких журналах як „Рідна мова", Записки НТШ, „Шлях виховання і навчання", „Учительське слово", літературно-мистецькому журналі „Назустріч" й інших". Цілий цикл статей на актуальні педагогічні теми, зокрема з проблематики українознавчих шкіл і збереження рідної мови, появилися в щоденнику „Свобода".

Головним промовцем на цьому вечорі був науковий секретар і голова Видавничої Комісії НТШ проф. Леонід Рудницький з Філядельфії. У своєму виступі він подав основну характеристику нововиданої праці професора М. Семчишина, зупинився над тими основними цілями, які поставив собі автор, що п'ять років працював над своїм твором і як він, автор, це завдання виконав. Окремо проф. Л. Рудницький відзначив велику потребу саме такого синтетичного посібника, яким є огляд українського культурного процесу М. Семчишина і велику актуальність цього 575-сторінкового твору під вже недалеку дату нашого християнського тисячоліття.

На цей винятковий вечір наспіло теж кілька письмових привітів, а надзвичайно гарно прозвучав усний привіт колишньої студентки професора, а нині вчительки Галини Грушецької, яка дякувала ювілятові від імени колишніх студентів педагогічних курсів за його віддану працю для молоді.

На закінчення офіційної частини вечора з коротким словом подяки виступив ювілят. Всі присутні відспівали грімке „Многії літа" і почалась гостина, приготована приятелями панства Семчишинів. Сам же ювілят увесь час цієї гостини підписував свою книгу тим учасникам, що мали нагоду її набути на цьому вечорі. Продано 35 штук цієї корисної книги.

Шановному ювілятові бажаємо дальших сил до праці на полі рідної культури.

Степан Ґоляш

Побажане...

(Закінчення зі стор. 2)

лізму, поет Павло Грабовський, молодший сучасник Достоєвського, бож сучасні в'язні сумління й борці за свободу нашого народу — брати Михайло і Йосип Тереля, Олесь Бердник, Микола Плахтонюк і багато інших чистих, християнських українських душ, що догоряють у московсько-совєтській тюрмі народів.

Проповіді Івана Барчука про Христа-Спасителя мали б куди більшу силу в підсовєтського читача, коли б їх супроводили слова надії, віри, авторової заохоти й моральної підтримки в національних змаганнях українського народу за здійснення Христової правди на землі й його неминучого визволення з неволі найбільшого поневолювача людини й народів — російсько-совєтської злочинної імперії. В можливому другому виданні „Голосу Євангелії в Україні", як і в дальших своїх радіопередачах в Україну, письменник і проповідник Іван Барчук та інші співучасники таких передач повинні взяти це до уваги.